

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 288/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť J. M., zastúpenej advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, Advokátska kancelária, Podbrezovská 34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005 porušil základné právo J. M., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava V vo veci vedenej pod sp. zn. 15 C 142/2005 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. J. M. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré j e Okresný súd Bratislava V p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. M. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 496,69 € (slovom štyristodevät'desiatšesť eur a šesťdesiatdeväť centov), ktorú j e Okresný súd Bratislava V p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. Eleny Ľalíkovej, Advokátska kancelária, Podbrezovská 34, Bratislava, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 288/2013-7 z 22. mája 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že:

«Dňa 21. 4. 2005 bolo začaté konanie na okresnom súde o určenie vlastníckeho práva k 1-izbovému bytu č. 61, ktorý sťažovateľka nadobudla 1. 12. 2004 vkladom kúpnej zmluvy z 9. 11. 2004, uzavretej prostredníctvom realitnej kancelárie, za ktorý okrem kúpnej ceny 900.000 Sk vložila doň investície vo výške cca 80.000 EUR, na ktorý si nárokuje J. B.,

ktorému mal byť tento byt darovaný jeho bratom, ktorý v ňom býval, ale zároveň urobil dlh vo výške 2.500 EUR a zabezpečovacím prevodom ho mal previesť na tretiu osobu.

Po zrušujúcom uznesení krajského súdu z 27. 3. 2012 okresný súd vo veci nekoná plynulo a v zmysle kasačných dôvodov, a to aj napriek sťažnosti na prietahy v konaní, adresované predsedovi súdu 20. 8. 2012.

Predmetný spor nie je k dnešnému dňu rozhodnutý, a teda ani nemôže byť odstránený stav právnej neistoty u sťažovateľky. ...

Primeranosť dĺžky konania sa posudzuje vo svetle konkrétnych okolností prípadu a s prihliadnutím na kritériá zakotvené ako v judikatúre ústavného súdu, tak aj EŠLP... V zmysle nich doterajšia doba konania takmer 8 rokov v tak existenčnej veci pre sťažovateľku, akou je „strecha nad hlavou, za ktorú dala všetky celoživotné úspory“, vnáša do jej života veľkú neistotu, psychickú záťaž, pocity frustrácie či útrapy, je určite v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Proporcionálne k tomu preto žiadame priznať finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 EUR, ktorá len čiastočne zmierni uvedené útrapy a neistotu aj vzhľadom na to, že vec ešte nie je ani rozhodnutá.

Preto navrhujeme našu sťažnosť prijať na ďalšie konanie a vydať nález:

Základné právo J. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej dobe, garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... v konaní vedenom na Okresnom súde v Bratislave 5 pod sp. zn. 15C 142/05 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava 5 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

Priznáva J. M. primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000 EUR, ktorú sumu jej vyplatí OS Bratislava 5 do 2 mesiacov.

*J. M. má nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 331,12 EUR - odmena za právne zastúpenie za dva úkony po 130,16+ 7,81 RP = 137,97 x 2 = 275,94 + 20 % DPH, t. j. 55,18 EUR - ktorú sumu zaplatí OS Bratislava 5 do 1 mesiaca na účet...
JUDr. Eleny Ľalíkovej.»*

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr. 2104/2013 z 27. júna 2013 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 1. augusta 2013.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol tieto skutočnosti:

„... Potvrdzujem, že konanie doteraz skončené nie je. Súd vo veci rozhodol dňa 19. 10. 2010 a návrhu navrhovateľa vyhovel. Proti rozhodnutiu súdu bolo podané odvolanie 15. 12. 2010 a 20. 12. 2012. Spis bol dňa 28. 2. 2011 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Spis sa vrátil z krajského súdu 1. 6. 2012, vec bola zrušená a vrátená súdu na ďalšie konanie. Uznesenie krajského súdu bolo doručené účastníkom konania a následne bol určený termín pojednávania na deň 22. 11. 2012. Pojednávanie bolo odročené na deň 22. 1. 2013 z dôvodu ospravedlnenia právneho zástupcu navrhovateľa. Pojednávanie určené na deň 23. 1. 2013 bolo odročené na deň 7. 3. 2013, keď sa opätovne ospravedlnil právny zástupca navrhovateľa. Pojednávanie určené na deň 7. 3. 2013 bolo odročené na neurčito, keď sa nedostavil právny zástupca odporcov 1, 2 a súd bude zadovážovať dôkazy v zmysle rozhodnutia krajského súdu a doteraz nie je určený termín pojednávania.

Z vyššie uvedeného prehľadu vyplýva, že po zrušujúcom rozhodnutí krajského súdu vo veci sa konalo, pričom vec považujem za zložitú z pohľadu vykonávania dôkazov. Súhlasím s upustením od ústneho pojednávania ústavného súdu.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom podaní k vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedla:

„Oznamujeme Vám, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania, lebo ide o bežnú priet'ahovú vec.

Z vyjadrenia predsedu okresného súdu vyplýva, že po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu sa vec viackrát odročila pre ospravedlnenie právneho zástupcu navrhovateľa a raz pre neúčast' moju na pojednávaní 7. 3. 2013, kedy som bola na plánovanej dovolenke v zahraničí. Treba však dodať, že na pojednávaní bola klientka, ktorá výslovne žiadala vo veci pojednávať, ale súd len vtedy začal zisťovať, čo mu nariadil krajský súd.

Uvedený postup súdu nesvedčí o vedení konania tak, aby vec skončil spravidla na prvom pojednávaní (§ 114 ods. 1 OSP), a pokiaľ toto trvá už 8 rokov, zjavne porušuje základné práva sťažovateľky garantované čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Veľmi zlá organizácia práce, neujasnenosť prejednávanej problematiky, odcudzenosť k predmetu sporu a ďalšie neduhy na strane súdu, posúvajú časový horizont konečného rozhodnutia do nedohľadna, čo sa nutne odráža na psychike sťažovateľky, ktorá prežíva stavy úzkosti, mrzutosti, neistoty, ktoré sú pre ňu natoľko ťaživé, že si nutne zasluhuje poskytnutie žiadaného finančného zadosťučinenia.

Titulom náhrady trov konania žiadame prisúdiť sumu za tri úkony právnej pomoci po 130,16 € = 390,48 + 3 x 7,81 RP, t. j. 23,43 = 413,91 + 20 % DPH, t. j. 82,78, spolu je to 496,69 EUR, ktorú sumu zaplatí sťažovateľke okresný súd do 1 mesiaca k rukám JUDr. Eleny Lalíkovej. Registrácia platiteľky DPH je uvedená aj na tomto prípise dole.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 142/2005:

Dňa 21. apríla 2005 bolo začaté konanie na okresnom súde o určenie vlastníckeho práva k 1-izbovému bytu č. 61..., ktorý nadobudla sťažovateľka 1. decembra 2004 vkladom kúpnej zmluvy z 9. novembra 2004. Byt si nárokoval J. B. (ďalej len „navrhovateľ“), ktorému mal byť darovaný jeho bratom. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 15 C 142/2005.

Dňa 4. júla 2005 okresný súd žiadal navrhovateľa o oznámenie ceny nehnuteľnosti – bytu, ktorý mal byť predmetom určenia vlastníckeho práva, na účely zistenia výšky súdneho poplatku.

Dňa 21. júla 2005 navrhovateľ oznámil súdu predpokladanú hodnotu nehnuteľnosti a požiadal o oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok.

Dňa 9. augusta 2005 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní predložil vyplnené a úradne overené tlačivo o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Súdom požadované tlačivo zaslal navrhovateľ 30. augusta 2005.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 142/2005-14 z 30. septembra 2005 nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Toto uznesenie sa stalo právoplatné 7. novembra 2005.

Dňa 23. novembra 2005 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní zaplatil súdny poplatok vo výške 35 000 Sk. Súdny poplatok bol zaplatený 7. decembra 2005.

Dňa 17. januára 2006 okresný súd zaslal navrhovateľovi poučenie pre účastníka občianskeho súdneho konania. Týmto dňom súd uložil sťažovateľke a žalovanému v 2. rade povinnosť, aby sa v lehote 15 dní vyjadrili k návrhu na začatie konania z 21. apríla 2005.

Žalovaný v 2. rade doručil súdu svoje vyjadrenie k návrhu na začatie konania 6. júna 2006.

Keďže sťažovateľka zásielku neprebrala v odbernej lehote, 20. februára 2006 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Petržalka – stred na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava V (ďalej len „OO PZ Petržalka – stred“) o pomoc pri doručovaní zásielky. V zmysle odpovede OO PZ Petržalka – stred z 10. marca 2006 „*ani po viacnásobnom šetrení na uvedenej adrese sa nebolo možné sa s menovanou skontaktovať*“.

Dňa 27. marca 2006 navrhovateľ zaslal súdu vyjadrenie k stanovisku žalovaného v 2. rade a požiadal o nariadenie pojednávania v tejto veci.

Dňa 18. mája 2006 dal zákonný sudca pokyn na doručenie výzvy na vyjadrenie sa k návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti sťažovateľke na jej inú adresu uvedenú v návrhu na začatie konania z 21. apríla 2005. Sťažovateľka prevzala výzvu 6. júna 2006 a svoje vyjadrenie k návrhu doručila súdu 15. júna 2006.

Okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 10. október 2006. Dňa 19. septembra 2006 právna zástupkyňa sťažovateľky požiadala okresný súd o preloženie termínu pojednávania z dôvodu, že sa v rovnakom termíne musí zúčastniť pojednávania na Krajskom súde v Prešove, a zároveň ospravedlnila aj neúčast' sťažovateľky na pojednávaní.

Dňa 10. októbra 2006 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. november 2006 s tým, že súd bude pokračovať výsluchom účastníkov konania.

Dňa 23. novembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že súd bude zisťovať pobyt svedka A. B. a zadováži si listinné dôkazy navrhnuté účastníkmi konania.

Dňa 6. decembra 2006 okresný súd požiadal Správu katastra Bratislava V o zaslanie spisu č. V 1669/04 v lehote 30 dní.

Dňa 13. decembra 2006 navrhovateľ žiadal o nariadenie pojednávania a navrhol súdu, aby zväžil prípadné zotrvanie na potrebe predvolania a vypočutia svedka A. B., keďže sa ani orgánom činným v trestnom konaní nepodarilo zistiť miesto pobytu menovaného svedka.

Dňa 9. januára 2007 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 27. február 2007.

Dňa 27. februára 2007 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 17. apríl 2007 s tým, že súd predvolá svedkyňu V. P. pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 17. apríla 2007 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že súd bude zisťovať pobyt svedka A. B. na účely jeho výsluchu.

Okresný súd po zisťovaní pobytu svedka A. B. v Ústrednej evidencii väzňov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, v registri obyvateľov Slovenskej republiky a CEPO 15. februára 2008 zistil, že menovaný svedok sa nachádza v Ústave na výkon väzby v Žiline.

Dňa 16. januára 2008 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 21. február 2008.

Dňa 21. februára 2008 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené s tým, že súd bude zisťovať okolnosti väzby svedka A. B. a následne rozhodne o ďalšom postupe v konaní.

Dňa 18. marca 2009 okresný súd požiadal Ústrednú evidenciu väzňov Slovenskej republiky o oznámenie informácií o osobe svedka A. B. v lehote 15 dní. Ústredná evidencia väzňov Slovenskej republiky 25. marca 2009 oznámila súdu, že menovaný svedok sa od 13. februára 2009 nachádza v Ústave na výkon väzby v Bratislave.

Dňa 12. augusta 2009 okresný súd požiadal Ústrednú evidenciu väzňov Slovenskej republiky, aby oznámila, či naďalej trvá väzba menovaného svedka a na základe akého rozhodnutia bol vzatý do väzby.

Dňa 3. septembra 2009 okresný súd požiadal Ústav na výkon väzby v Bratislave o predvedenie svedka A. B. na pojednávanie.

Dňa 18. septembra 2009 právny zástupca odporcov žiadal súd o ospravedlnenie z pojednávania nariadeného na 6. október 2009. Dňa 23. septembra 2009 súd emailom oznámil právnomu zástupcovi odporcov, že pojednávanie nebude odročené, pretože naň bude predvedený svedok z výkonu väzby a bude uskutočnená konfrontácia s navrhovateľom.

Dňa 25. septembra 2009 Okresný súd Bratislava I odstúpil žiadosť okresnému súdu o udelenie súhlasu na predvedenie obvineného A. B. na pojednávanie nariadené na 6. október 2009.

Dňa 6. októbra 2009 sa na okresnom súde konalo pojednávanie, na ktoré bol predvedený svedok A. B., ktorý odmietol vypovedať v konaní. Súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, že vylustruje obvinenia na menovaného svedka, bude zisťovať stav trestných vecí a podľa toho účastníci navrhnú ďalšie dokazovanie.

Dňa 13. januára 2010 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 23. február 2010.

Dňa 23. februára 2010 sa na okresnom súde uskutočnilo ďalšie pojednávanie, na ktorom právny zástupca navrhovateľa požiadal súd o zmenu petitu žaloby a ktoré bolo odročené na 25. marec 2010.

Dňa 25. marca 2010 sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že súd rozhodne o ďalšom dokazovaní, ktoré účastníkom oznámi.

Nové pojednávanie vo veci bolo nariadené 12. júla 2010 na 30. september 2010, z ktorého sa právny zástupca odporcu v 2. rade ospravedlnil listom z 30. septembra 2010 z dôvodu náhleho ochorenia.

Dňa 30. septembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom z dôvodu neprítomnosti odporcu v 2. rade a jeho právneho zástupcu bolo vyhlásené uznesenie o odročení pojednávania na 19. október 2010.

Dňa 19. októbra 2010 sa konalo na okresnom súde pojednávanie, z ktorého sa právny zástupca odporcu v 2. rade ospravedlnil. Na tomto pojednávaní súd vyhlásil rozsudok č. k.

15 C 142/2005-154, ktorým určil, že navrhovateľ je výlučným vlastníkom 1-izbového bytu č. 61 a odporca v 2. rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 4 809,06 eur.

Dňa 15. decembra 2010 odporca v 2. rade podal na okresnom súde odvolanie proti rozsudku prvostupňového súdu v časti náhrady trov konania.

Dňa 20. decembra 2010 sťažovateľka podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 15 C 142/2005-154 z 19. októbra 2010 a žiadala, aby Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“, „odvolací súd“ alebo „súd druhého stupňa“) zamietol určovaciu žalobu navrhovateľa v plnom rozsahu a odporcom priznal trovy konania alebo rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 21. decembra 2010 okresný súd zaslal odvolania odporcov v 1. a 2. rade ostatným účastníkom konania s tým, aby sa k odvolaniam vyjadrili v lehote 15 dní. V rovnaký deň súd vyzval sťažovateľku, aby zaplatila súdny poplatok za odvolanie vo výške 99,50 eur.

Dňa 10. januára 2011 sťažovateľka v súvislosti s výzvou súdu na zaplatenie súdneho poplatku oznámila, že *„judikovaná povinnosť nie je v súlade s platným právom, pretože ide len o jeden predmet konania vo vzťahu k dvom žalovaným a zároveň odvolateľom, takže týmto účastníkom vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie podľa § 2 ods. 3 zákona o súp. spoločne a nie osobitne pre každého zvlášť“*.

Dňa 7. februára 2011 odporca v 2. rade doručil súdu vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 28. februára 2011 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o dovolaní sťažovateľky a odporcu v 2. rade. Vec bola na tomto súde zaevidovaná pod sp. zn. 14 Co 84/2011 a sp. zn. 14 Co 85/2011.

Dňa 30. mája 2011 sťažovateľka doručila odvolaciemu súdu nález Ústavného súdu Českej republiky, ktorým sa podľa jej názoru *„súhrnným spôsobom rieši problematika, ktorú sme urobili predmetom odvolacieho konania“*.

Dňa 9. februára 2012 sťažovateľka žiadala odvolací súd o nariadenie termínu pojednávania.

Odvolací súd nariadil termín pojednávania na 27. marec 2012. Dňa 20. februára 2012 zaslal navrhovateľovi kópiu vyjadrenia odporcu v 2. rade k odvolaniu sťažovateľky s výzvou, aby sa k nemu vyjadril obratom od doručenia predmetnej výzvy.

Dňa 16. marca 2012 navrhovateľ doručil odvolaciemu súdu vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľky z 20. decembra 2010. Dňa 19. marca 2012 odvolací súd zaslal sťažovateľke kópiu vyjadrenia navrhovateľa k jej odvolaniu.

Dňa 20. marca 2012 sťažovateľka doručila krajskému súdu stanovisko k vyjadreniu navrhovateľa k odvolaniu z 20. decembra 2010.

V zmysle úradného záznamu krajského súdu nachádzajúceho sa na č. l. 218 súdneho spisu bolo 26. marca 2012 telefonicky aj emailom oznámené právnym zástupcom účastníkov, že termín pojednávania 27. marca 2012 je zrušený a o ďalšom procesnom postupe budú účastníci upovedomení.

Dňa 26. apríla 2012 sudca krajského súdu žiadal predsedu tohto súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 84/2011 a sp. zn. 14 Co 85/2011. Lehota na vyhotovenie a odoslanie rozhodnutí krajského súdu v tomto konaní bola 26. apríla 2012 predĺžená do 28. mája 2012.

Odvolací súd uznesením č. k. 14 Co 84/2011-220 a č. k. 14 Co 85/2011-220 z 27. marca 2012 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 142/2005-154 a rozsudok č. k. 15 C 142/2005-190 a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dňa 1. júna 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Okresný súd 6. júna 2012 nariadil pojednávanie vo veci na 22. november 2012.

Dňa 20. novembra 2012 sa právny zástupca odporcu v 2. rade emailom ospravedlnil z dôvodu kolízie súdnych pojednávaní.

Dňa 22. novembra 2012 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. január 2013.

Ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 22. januára 2013, z ktorého sa právny zástupca odporcu v 2. rade ospravedlnil 7. decembra 2012 z dôvodu, že v čase konania pojednávania bude mimo republiky na zahraničnej ceste. Súd pojednávanie odročil s tým, že právní zástupcovia účastníkov konania budú predvolaní na nový termín, t. j. na 7. marec 2013, pričom právny zástupca odporcu v 2. rade bude predvolaný s výzvou, aby predložil písomný doklad o neúčasti na pojednávani konanom 22. januára 2013.

Dňa 7. marca 2013 sa na okresnom súde konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že na účely ďalšieho dokazovania si súd obstará listinné dôkazy o prípadnom odsúdení A. B., zadováži si z katastra nehnuteľností spisový materiál o prevode bytu od jeho nadobudnutia do osobného vlastníctva a zabezpečí grafologický posudok. Právny zástupca navrhovateľa má v lehote 30 dní oznámiť súdu adresu otca navrhovateľa na účel jeho svedeckej výpovede. Túto povinnosť splnil právny zástupca navrhovateľa 14. marca 2013.

Dňa 12. marca 2013 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie právneho zástupcu odporcu v 2. rade z pojednávania nariadeného na 7. marec 2013 z dôvodu vírusového ochorenia.

Na zistenie pobytu svedka A. B. bola 19. júna 2013 vykonaná lustrácia v Ústrednej evidencii väzňov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, v registri obyvateľov Slovenskej republiky a Sociálnej poisťovni.

Dňa 19. júna 2013 okresný súd žiadal Správu katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava o zaslanie spisového materiálu týkajúceho sa všetkých prevodov bytu č. 61, ktorý je predmetom konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Dňa 25. júna 2013 okresný súd žiadal Okresný súd Bratislava I o spoluprácu v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. Otp 92/09, v ktorom bol svedok A. B. vzatý do väzby. Súd žiadal o zaslanie uznesenia o vznesení obvinenia menovanému, na základe ktorého bol vzatý do väzby, o informáciu o podaní obžaloby na menovaného a pre aký skutok, či bol odsúdený, alebo bolo trestné stíhanie skončené inak, resp. iné okolnosti, ktoré sú Okresnému súdu Bratislava I o menovanom známe.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 142/2005 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s výsluchom svedka, ktorého pobyt sa zložito zisťoval. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub tohto aspektu faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že nemožno pochybovať o tom, že aj povaha napadnutého konania, od ktorého je závislé bývanie sťažovateľky, si vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd mal povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania. Ústavný súd pritom konštatuje, že trvanie posudzovaného konania už deviaty rok na súde prvého stupňa (od 21. apríla 2005) je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústreďená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Na okresnom súde od 17. apríla 2007 do 16. januára 2008 minimálne polroka nebolo konanie efektívne, pretože nemožno deväť mesiacov zisťovať pobyt svedka, ktorý sa nachádza vo väzbe na území Slovenskej republiky. Rovnako bol súd nečinný alebo neefektívne činný aj v období od 21. februára 2008 do 18. marca 2009 (jeden rok), od 13. februára 2009 do 3. septembra 2009 (pol roka) a od 25. marca 2010 do 12. júla 2010

(štyri mesiace) tiež neboli vykonané úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas napadnutého súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné priesťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k zbytočným priesťahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priesťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 €, pretože *«doterajšia doba konania takmer 8 rokov v tak existenčnej veci pre sťažovateľku, akou je „strecha nad hlavou, za ktorú dala všetky celoživotné úspory“, vnáša do jej života veľkú neistotu, psychickú záťaž, pocity frustrácie či útrapy»*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné

zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, ako aj vzhľadom na povahu veci považuje za primerané vo výške 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 18. marca 2013, spísanie ústavnej sťažnosti z 25. marca 2013 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 1. augusta 2013). Za tri úkony vykonané v roku 2013 patrí odmena v sume trikrát po 130,16 € a režijný paušál trikrát po 7,81 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 413,91 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 82,78 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 496,69 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2014